

ปีที่ 14 ฉบับที่ 4752 วันศุกร์ที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2557 หน้า 22

บานไม่รู้โรยดอกขาว สมุนไพรแก้ตักขาว แก้ไข้กับระดู

บานไม่รู้โรยดอกขาว เป็นไม้ล้มลุกที่นิยมปลูกไว้ในบริเวณบ้าน โดยมีความเชื่อว่าจะช่วยเสริมดวงในเรื่องของความรักที่มั่นคงและยั่งยืน ปัจจุบันค่านิยมของพ่อมอแม่หมอทั้งหลาย ก็ยังคงปลูกบานไม่รู้โรยเพื่อเอาไว้บูชาพระ บางบ้านทำเป็นรั้ว และหิ้งพระของหมอยาทุกบ้านมักไม่เคยขาดดอกไม้ชนิดนี้เลย

บานไม่รู้โรยดอกขาวมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Gomphrena globosa* L. อยู่ในวงศ์ AMARANTHACEAE มีชื่ออื่นๆ คือ กละล่อม ตะล่อม ดอกสามเดือน สามปีบเหี่ยว บานไม่รู้โรยเป็นพืชล้มลุกลำต้นตรง บริเวณโคนต้นจะ ปลูกกับดิน และมีรากตามข้อ ลำต้นมีสีแดง กิ่งอ่อนมีขน ใบออกตรงข้ามกันเป็นคู่ รูปร่างใบยาวปลายมน ประกอบด้วยดอกเล็กๆ มากมายอยู่บนก้านช่อดอก ดอกมี 3 สี คือ สีขาว สีม่วงเข้ม และสีชมพู

สำหรับคนอีสานสมัยก่อนจะปลูกบานไม่รู้โรยทุกบ้าน โดยเฉพาะช่วงเข้าพรรษา กรวยเครื่องบูชาที่นิยมใส่ดอกบานไม่รู้โรยไว้บนยอด ส่วนใหญ่ใช้ดอกสีขาว เพราะเป็นสีที่ใช้ในการบูชาพระ รวมทั้งบุญประเพณีที่ใช้ทำกันประจำ อย่างเช่น บุญผะเหวด หรือบุญอื่นๆ ที่ต้องทำข้าวตอก ดอกไม้ ซึ่งเครื่องบูชาเหล่านี้ต้องทำกันทุกปี เมื่อถึงรอบปีก็ต้องเปลี่ยนใหม่ แต่ถ้าดอกบานไม่รู้โรยยังไม่เหี่ยว ก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยน จึงเป็นที่มาของบานไม่รู้โรย

นอกจากจะเอาไว้ประดับและทำดอกไม้บูชาแล้ว บานไม่รู้โรยดอกสีขาว ยังมีสรรพคุณทางยาที่หลากหลาย และใช้กันแทบทุกภาค ทั้งไข้ทับระดู ซึ่งเป็นอาการไข้ที่ทำให้ผู้หญิงทุกข์ทรมานมากปวดหัวตัวร้อนข้างในมาก ก็ต้องนำดอกบานไม่รู้โรยมาต้มดื่มแก้ไข้ และอีกโรคหนึ่งที่หมอยานิยมใช้บานไม่รู้โรยดอกขาวกันมาก คือ ตักขาว ซึ่งเป็นอาการบ่งบอกถึงความไม่สมดุลภายในของผู้หญิงที่ต้องการจัดการอย่างเร่งด่วน บานไม่รู้โรยยังใช้เป็นยาอีกหลายอย่าง เช่น การใช้ต้มดื่มแก้ยาสั่ง โดยใช้ร่วมกับใผ่จืด เป็นยาแก้หอบหืด แก้ไอ ขับปัสสาวะ เป็นต้น

◆ คำรับยา

ยาแก้ไข้ทับระดู : บานไม่รู้โรยดอกขาวทั้งห้า 1 กำ บานไม่รู้โรยดอกแดง ทั้งห้า 1 กำ นำมาต้มดื่มครั้งละ 1 แก้ว หรือใช้ต้มแทนน้ำ ให้เอาบานไม่รู้โรยดอกแดงดอกขาวต้มดื่ม หรือลูกใต้ใบกับบานไม่รู้โรยดอกขาวแดง นำมาต้มสลับกัน (ถ้าไข้ทับระดูมาก่อนระดู ให้เอาดอกแดงไว้บน ถ้าไข้ทับระดูมาก่อนให้เอาดอกขาวไว้บน) 3 กำ ต้มแก้้ไว้วันละ 1 กำ ต้มดื่มจนจืด หรือใช้บานไม่รู้โรยดอกขาวทั้งห้า กับว่านกับใบแรดทั้งห้า ต้มดื่มจนจืด ดื่มแทนน้ำได้เลย

ยาช่วยขับระดูขาวในสตรี : นำทั้งต้น (ราก ลำต้น ดอก) มา

ต้มให้น้ำออกสีเหลือง หนึ่งในสองส่วน แล้วนำมาดื่มอย่างน้อยวันละ 2-3 ครั้ง (ดื่มจนกว่าอาการจะดีขึ้น)

ยาแก้ผู้หญิงตักขาว : นำราก หรือดอกมาต้มดื่ม

ยาแก้ระดูขาว : นำบานไม่รู้โรยดอกขาว ทั้งราก 1 ต้น ข้าวเย็นเหนียวหนัก 1 บาท ข้าวเย็นไต้หนัก 1 บาท ตะไคร้หนัก 20 บาท เกลือใส่ลงไปให้มากยิ่งขึ้น ใช้ต้มดื่ม

ยาแก้อาการประจำเดือนมาไม่ปกติ : นำดอกบานไม่รู้โรยดอกขาวประมาณ 10-20 ดอก ต่อน้ำ 1 ลิตร มาต้มให้เดือดจนน้ำเหลือประมาณ 1 แก้ว (ด้วยไฟอ่อนๆ) แล้วนำมาดื่ม

ยาแก้ปัสสาวะขัด ปวดท้องน้อย ปวดหลัง ปวดเอว มดลูกไม่เข้าอู่ : คำรับที่ 1 บานไม่รู้โรยดอกขาว ทั้งห้า 1 กำ คัดเค้าน้อย 3 กีบ คัดเค้าใหญ่ 3 กีบ นำมาต้มดื่มครั้งละ 1 แก้ว หรือใช้ต้มแทนน้ำ คำรับที่ 2 บานไม่รู้โรยดอกขาวและแดง ทั้งห้า 1 กำ ใผ่จืดทั้งห้า 1 กำ นำมาต้มดื่มครั้งละ 1 แก้ว หรือใช้ต้มแทนน้ำจนกว่าจะหาย

ยาแก้ไอ ปวดศีรษะ : นำดอกมาตากให้แห้งประมาณ 3 วัน แล้วนำมาต้มดื่ม (ดอกประมาณ 1-2 กำ ต่อน้ำ 1 ลิตร) นำมาดื่มเมื่อมีอาการ

ยารักษาโรคหอบหืด : นำดอกบานไม่รู้โรยประมาณ 10-20

ดอก ต่อน้ำ 1/2-1 ลิตร นำมาต้มในน้ำให้เดือดจนเหลือประมาณ 1 แก้ว (ต้มด้วยไฟอ่อนๆ) แล้วนำมาดื่ม 2-3 ครั้งต่อวัน

ยาแก้โรคปวดตามข้อเข่า : บานไม่รู้โรยทั้งห้า 1 กำ เครือเขาเกลบ 3 กีบ นำมาต้ม ดื่มครั้งละ 1 แก้ว 3 เวลา หรือใช้ต้มแทนน้ำ

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

โทร.0-3721-1289

รพ.ธนบุรี เตือนภัยร้ายใกล้ตัว...

ทำให้เกิดอัมพฤกษ์อัมพาต

โรงพยาบาลธนบุรี จัด
โปรแกรมตรวจคัดกรองความ
เสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง
ประกอบด้วย ตรวจหลอดเลือด
แดงใหญ่ที่คอด้วย Carotid
Duplex ตรวจสมองและหลอดเลือด
สมองด้วย MRI ถ้าคุณมี
ภาวะความดันโลหิตสูง
เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง

เป็นโรคหัวใจ สุขบุหรี่ คุณมี
ความเสี่ยงที่จะเป็นโรคหลอดเลือด
สมองหรืออัมพฤกษ์
อัมพาต ตั้งแต่วันนี้- 30
พฤศจิกายน สอบถามราย
ละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์
ข้อมูลสุขภาพ โทร.1645 ต่อ
2005-7 หรือ www.thon-
burihospital.com